

Wisseling van hoofdredacteur

AUTEUR(S)	M.S. Cune, A. Vissink, A.J.M. Plasschaert
BRON	Ned Tijdschr Tandheelkd 2003; 110: 6-7.
TREFWOORD	Redactioneel
RUBRIEK	Redactioneel

Na ruim zes jaar het hoofdredacteurschap van het Tijdschrift te hebben bekleed, heeft mevrouw prof.dr. A.M. Kuijpers-Jagtman helaas te kennen gegeven deze functie neer te leggen. Zij volgde in 1996 prof.dr. I. van der Waal op, die een decennium het gezicht van het NTvT had bepaald en het verder had geprofessionaliseerd. Collega Kuijpers-Jagtman nam deze zware taak over en gaf aan de positie van hoofdredacteur een geheel eigen en vooral ook eigentijdse invulling. Zij was geen onbekende voor het NTvT. Vanaf 1989 was zij reeds redactiemedewerker en met ingang van januari 1994 werd zij benoemd tot redacteur. Voor het reilen en zeilen van het Tijdschrift betekende haar aanstelling ook het bijstellen van de koers: nieuwe wegen en andere nuances. Veel van die, vaak kleine, veranderingen zijn de lezer waarschijnlijk onopgemerkt gebleven. Dat is maar goed ook: het kenmerkt de adequate schipper.

Wapenfeiten van hoofdredacteur Kuijpers-Jagtman

Eén van haar eerste aandachtspunten en wapenfeiten was het ook per internet beschikbaar krijgen van het Tijdschrift. Daarvoor werd een redacteur internet geworven en gevonden in de persoon van collega S.L. Liem. Hij ontwierp en actualiseert de NTvT-website, waarin onder andere samenvattingen van de in het Tijdschrift verschenen artikelen zijn opgenomen (www.ntvt.nl). Daarnaast zijn de laatste jaargangen van het NTvT voor alle abonnees integraal beschikbaar in de vorm van een cd-rom, die eens per jaar wordt geactualiseerd. Een ander belangrijk resultaat van haar inspanningen is het wederom opgenomen zijn van het Tijdschrift in het literatuurbestand PubMed van de Amerikaanse National Library of Medicine. Hierdoor heeft het NTvT internationaal meer aanzien, hetgeen weer van belang is bij de bereidheid van auteurs om in het NTvT te publiceren.

Prof.dr. A.M. Kuijpers-Jagtman.

Onder de leiding van collega Kuijpers-Jagtman is ook de rol van de redacteurs en redactiemedewerkers veranderd. Hun verantwoordelijkheden en activiteiten zijn sterk uitgebreid. Voor intimi is in veel gepubliceerde artikelen de hand (en rode pen) van de hoofdredacteur nog steeds te herkennen, maar ook op de redacteurs werd bij het beoordelen en redigeren van manuscripten vaker een beroep gedaan. Om de kwaliteit van het Tijdschrift op een hoog niveau te houden, is de redactie de afgelopen jaren, eigenlijk meer als regel dan als uitzondering, bij 'spontaan aangeboden' manuscripten tevens gebruik gaan maken van externe referenten. Dit zijn ter zake kundigen die, naast het oordeel van de redactie, manuscripten op hun merites beoordelen. Gelukkig komt dan meestal, ook al omdat een referentenrapport volgens een vast stramien tot stand komt, een eenduidige mening naar voren. Is dat niet het geval, zijn de visies van de referenten tegenstrijdig, dan is het de niet te

benijden taak van de hoofdredacteur om een dergelijk manuscript naar eigen inzicht, eer en geweten 'af te handelen'. Zeker als een manuscript uiteindelijk niet geschikt wordt geacht voor publicatie in het NTvT, vraagt dat om een duidelijke motivatie richting auteurs, die vergezeld gaat van de nodige diplomatie. Mede op initiatief van de hoofdredacteur zijn veel Nederlandse onderzoekers die in buitenlandse bladen publiceren, aangemoedigd om hun artikelen ook aan het NTvT aan te bieden. Er werd geworven onder vakgroepen op alle universiteiten. Dat deze actie vruchten heeft afgeworpen is thans merkbaar. Bovendien heeft dit beleid ook geresulteerd in een toegenomen stroom van spontaan aangeboden manuscripten, vaak van hoog niveau.

Zoals de trouwe NTvT-lezer weet, verschijnen jaarlijks twee à drie themanummers. Uit lezersonderzoek blijkt dat themanummers bijzonder worden gewaardeerd. Ze bevatten veel informatie over één bepaald onderwerp, actueel en overzichtelijk bij elkaar in één enkele editie. Veel tandartsen bewaren deze themanummers. De onderwerpen voor de themanummers worden binnen de redactie bedacht en uitgewerkt. De hoofdredacteur leidt die discussie. Haar invloed is een waarborg geweest voor de keuze van, voor de algemeen practicus, aantrekkelijke onderwerpen. Ook haar grote persoonlijke inbreng bij het totstandkomen van de themanummers op haar eigen vakgebied, de orthodontie, (april 2000 en het voorliggende nummer) mag niet onvermeld blijven. Omdat ook series van onderwerpen - ze verschijnen in opeenvolgende edities van het NTvT - door de lezers zeer gewaardeerd worden, is recentelijk besloten om ze ook in gebundelde vorm te doen uitkomen onder de titel 'NTvT-Select', zodat de tandarts deze ook onder handbereik in zijn praktijk kan plaatsen. Een eerste bundel over syndromen wordt in het eerste kwartaal van 2003 verwacht.

Een laatste wapenfeit dat moet worden genoemd zijn de opvallende - het Tijdschrift heeft een algehele restyling ondergaan - (en minder opvallende) 'uiterlijke' veranderingen die het NTvT onder haar leiding heeft ondergaan. De belangrijkste verandering is geweest om het Tijdschrift geheel in full colour-druk te doen uitkomen. Het aantal (kleuren)afbeeldingen, hoewel niet noodzakelijkerwijs een maat voor de kwaliteit van een tijdschrift, is per jaargang bewust gegroeid. Ook hiermee heeft het tijdschrift naar onze mening aan leesbaarheid gewonnen.

Het is ondoenlijk om adequaat uit te drukken hoeveel tijd en inspanning met het totstandkomen van het Tijdschrift zijn gemoeid. Duidelijk is wel dat het aandeel van de hoofdredacteur daarin, ondanks toegenomen delegatie van taken en verantwoordelijkheden richting redacteurs, enorm is. Het is daarom begrijpelijk dat als iemand een effectieve reductie in werkdruk wil bewerkstelligen, voor het neerleggen van juist deze functie kiest.

Relatie met de directie

Naast de directe taken aan een hoofdredacteur is er ook de relatie tot de directie en de uitgever. De directie betreurt het dat de hoofdredacteur genoodzaakt is voortijdig haar functie neer te leggen, maar kijkt terug op een zeer constructieve, innovatieve en vruchtbare periode. Prof. Kuijpers-Jagtman heeft zowel in de samenwerking met de directie als in het overleg met de uitgever voortreffelijk werk geleverd. Het is juist de compleetheid van haar functie vervulling die maakt dat het tijdvak onder haar hoofdredacteurschap zo succesvol is geweest: kwalitatief en kwantitatief heeft zij in goed overleg en voortvarend zeer veel tot stand gebracht in de contacten met auteurs, redactie bureau, redactie, uitgever en directie. Wij zijn haar daarvoor grote dank verschuldigd.

Nieuwe hoofdredacteur

De directie heeft op voordracht van de Raad van Commissarissen en na ruggespraak met de redactie besloten prof.dr. C. De Baat per 1 januari 2003 te benoemen tot de nieuwe hoofdredacteur. Professor De Baat heeft zijn sporen verdiend als auteur en redacteur. Sinds één jaar maakt hij deel uit van de redactie van het NTvT, maar ook heeft hij al gedurende elf jaar zitting in de International Advisory Board van het *Journal of Gerodontology*. Tevens was hij hoofdredacteur van het boek 'Geriatrische tandheelkunde' en maakt hij deel uit van de redactie van de serie 'Het tandheelkundig jaar'. Hij is momenteel hoofd van het Centrum Bijzondere Tandheelkunde aan het Universitair Medisch Centrum Rotterdam en bijzonder hoogleraar aan de Katholieke Universiteit Nijmegen vanwege de Nederlandse Maatschappij tot Bevordering der Tandheelkunde.

Prof.dr. C. de Baat.

De nieuwe hoofdredacteur wacht een uitdagende taak. De raad van commissarissen, de directie en de redactie wensen hem veel succes toe om ook in de komende periode het *Nederlands Tijdschrift voor Tandheelkunde* het leidinggevende wetenschappelijke tijdschrift in Nederland te laten blijven.